

**Tractatus Juridicus Ad Librum III. Decretalium Gregorii IX.
Clericorum in communi, nec non Prælatorum, ac
Capitulorum in specie obligationes, & jura complectens**

Scharz, Oddo

Salisburgi, 1738

§. I. Quid sit Capitulum? Et qui nomine Capitularium veniant?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-63800](https://nbn-resolving.de/urn:nbn:de:hbz:466:1-63800)

§. I.

Quid sit Capitulum? Et qui nomine Capitularium veniant?

S U M M A R I A.

1. *Hujus vocis Capitulum varia est homonymia, de ea remissivè. Quæ hujus loci est, exponitur. 2. Prelati non veniunt nomine Capituli. 3. Ad constitendum Capitulum ad minimum tres intervenire debent. 4. Quid requiratur, ut aliqua communitas nomine Capituli veniat? 5. Qui Capitulares propriè dicantur?*

1 **V**ox hæc *Capitulum* homonyma est, & varias in jure sortitur significations, quas exhibent. Magnificus P. Schmier lib. 3. tract. 1. part. 1. cap. 4. scđt. 1. n. 1. § 2. seqq. & P. Reiffenstuel b. t. num. 1. § 2. Benedictus Hæftenus in *Disquisit. Monast.* lib. 8. tit. 1. *disquisit. 1.* Sensui hujus *Rubrica* illa propinquior est, qua *Capitulum* sumitur pro certa hominum classe, communis consilii, & auxiliij gratia in uno loco collecta, & describitur cum laudato Magnifico P. Schmier cit. cap. num. 4. quòd sit *Corpus quoddam Politicum, seu morale, vel Mysticum ex pluribus personis Ecclesiasticis communibus legibus, & juribus ad communem utilitatem coadunatum.*

2 Ex qua definitione colliges I. quòd Episcopus, aut Abbas nomine *Capituli* non comprehendatur, quia non est pars, & membrum hujus corporis *Mystici*, sed caput illius, cap. 13. de *Offic. Jud. Ordin.* cap. 4. de *bis, quæ fiunt à Prelat.* cap. 7. de *Concess. Præbend.* cap. 14. de *Excess. Prælat.* Panormit. ad cit. cap. 7. num. 9. & alii Canonistæ communiter. Ubi verò Canonici ipsam Ecclesiam representant, non possunt dici constitue te unum corpus, nisi cum Episcopo.

cap. 15. de *Testam.* Barbos. *J.E.V. lib. 1.* cap. 32. n. 2.

Colliges II. Ad Capitulum constituendum plures personas desiderari, & quidem ad minimum tres, quia tres facere dicuntur *Collegium.* l. 85. ff. de *V.S.* Potest tamen jus *Capituli*, semel legitimè constitutum, etiam in unico membro conservari. l. 7. § 2. ff. *Quod cujusc. univers.* Fagn. ad cap. 1. de *Elect.* num. 30.

Colliges III. Ut aliqua communitas Ecclesiastica nomine *Capituli* veniat, debet communibus legibus vivere, iuriisque communione frui; ideoque communem arcam, commune sigillum, & Syndicum, qui ejus negotia expeditat, habeat necesse est. cap. 14. de *Excess. Prælat.* l. 1. § 1. ff. *Quod cujusc. universit. nom.* Fagnan. ad cap. un. de *Syndic.* n. 9. Talia Collegia unius personæ vicem sustinent, l. 22. ff. de *fidejuss.* nec singuli de Collegio ut singuli aliquod jus habent. l. 10. §. 4. ff. de *in jus vocando.* Et ideò plures Clerici, aut Beneficiati in una Ecclesia, cùm considerentur ut singuli, Capitulum non constituant. Barbos. de *Canon.* § *Dignit.* cap. 37. n. 17.

Nomine *Capitularium*, si hunc ter-
mi-

minum laxius sumamus, veniunt omnes Canonici, quibus per assecurationem Canonicatus omnia jura eidem annexa perfectè quæsita sunt, ita ut statim dicantur de Capitulo, licet non sint in sacris. Barbos. de Canon. & Dignit. cit. cap. 37. num. 1. & 2. Propriè autem, & strictè loquendo ii duntaxat Capitulum numero censemur, qui vocem in Capitulo habent. Non habent autem vocem, qui non saltem in S. Sub-Diaconatus ordine sunt constituti, idque obtinet tam in Ecclesiis Regularibus, quam Cathedralibus, & Collegiatis per textum expressum in Clem. 2. de etat. & qualit. & ord. & Concil. Trident. Sess. 22. de Reform. cap. 4. quod idem statutum, ut Canonici hac ratione propensius ad SS. Ordines suscipiendos inducantur, & post perceptos pluribus subinde annis fructus Ecclesiasticos statui Clericali renuntiandi ansa præcludatur. Et licet ex particularibus quorundam Ordinum statutis omnes Regulares profesi ad actus Capitulares admittantur, his tamen ipsis Constitutionibus, cum in veteri jure communi tan-

tum fundatæ sint, Concilium Trid. derogare voluisse, probabilius mihi videatur cum Gloss. in cap. 32. V. conversi Laici de Elect. in 6. nisi forte huic Constitutioni Trident. iterum per aliam consuetudinem, quæ juris antiqui dispositionem aut retinuit, aut innovavit, derogatum sit, quam consuetudinem (excepta electione) quoad reliquos actus Capitulares ut passim in Ecclesiis Regulariū invaluisse scimus, vel ideo rationabilem quoque existimamus, quod non eadem sit Regularium, quæ sacerdotialium Clericorum ratio, utpote, quibus post emissam professionem nec ad sacerdotium reverti liberum, nec Ordinum susceptionem sine jussu Abbatis maturare arbitratum est, & sæpe, ut notat D. Benedictus in cap. 3. Regula: Dominus revelat juniori, quod melius est. Unde d. Clement. vel Concil. Trid. loquens de Ecclesiis etiam Regularibus, non incommodè de Collegiatis Canonorum, aut illis, ubi particularia statuta in contrarium non habentur, explicari poterunt. Vivianus ad d. Clement. princ.

§. II. De Convocando Capitulo.

S U M M A R I A.

6. *Jus convocandi Capitulum est regulariter penes Episcopum, vel Abbatem.* 7. *Quod trinam patitur limitationem.* 8. *Quid juris, si Episcopus insimul fit Canonicus sue Ecclesie?* 9. *Ad Capitulum vocari debent, qui debent, volunt, & comodè interesse possunt.* 10. *An, qui extra Provinciam degunt, vocandi sint?* 11. *Absentes, non vocati, agere possunt de contemptu, & actum à presentibus valide gestum rursus destruere.* 12. *Quandiu audiri debeant, qui volunt agere de contemptu?* 13. *Absentes in tribus duntaxat casibus vocandi sunt.* 14. *Interim male agit, Prælatus, si ad alios actus valde arduos, cum posset, absentes non vocet.* 15. *Pro expediendis negotiis Capitularibus debent Capitulares in uno loco docenti collegialiter esse presentes.*

Cir-